

Onderwerp

Mededeling actualiteit coronacrisis in Flevoland week 27

Kern mededeling:

De COVID-19 monitor Flevoland bevat actuele informatie over de sociaaleconomische impact van de coronacrisis op Flevoland en over de maatregelen die de provincie heeft genomen.

Mededeling:

Vanaf 18 maart 2020 hebben wij uw Staten geïnformeerd over de sociaaleconomische effecten van de coronacrisis voor Flevoland. In de eerdere mededelingen is in beeld gebracht welke maatregelen de provincie heeft genomen om de negatieve effecten van de coronacrisis voor Flevoland te verzachten.

Registratienummer

2630508

Datum

30 juni 2020

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Fackeldey, J.A.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
COVID19-monitor - week 27	2631405	ja

Ter inzage in de leeskamer

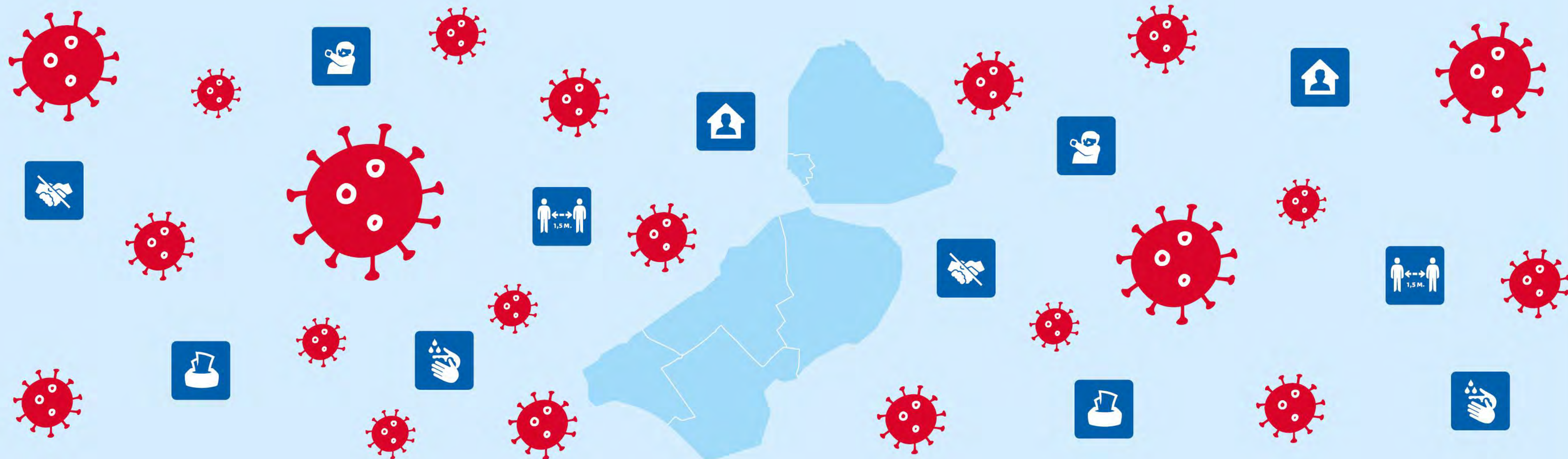
Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

PROVINCIE
FLEVOLAND

Corona Impact Monitor

Actueel beeld van de impact van het coronavirus in Flevoland

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING

CORONA IN FLEVOLAND

ZORG

CULTUUR

RECREATIE, TOERISME & SPORT

ECONOMISCHE IMPACT

INFRASTRUCTURELE PROJECTEN

GEBIEDSPROGRAMMA'S

MOBILITEIT

MAATREGELEN

FINANCIËN

De coronacrisis is zeer ingrijpend en raakt iedereen. In Flevoland zijn - net als elders in Nederland en op de wereld - maatregelen getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan. Die maatregelen raken Flevolandse inwoners, bedrijven en instellingen diep en hebben grote invloed op veel sectoren waar de provincie (mede) een verantwoordelijkheid voor heeft. Daarom houden we zicht op die sectoren en houden we zicht op onze samenleving en de mensen die in Flevoland wonen en werken. Op die manier proberen we, samen met partners, hulp en ondersteuning te bieden aan mensen, instellingen en bedrijven die dat nodig hebben. Het zijn inspanningen die ongetwijfeld een lange adem vragen, omdat de effecten van deze crisis nog lang voelbaar en zichtbaar zullen zijn.

- De dynamiek waarin wij nu met elkaar werken om deze coronacrisis het hoofd te bieden is groot. Nieuwe inzichten en aanvullende maatregelen, zowel nationaal, Europees en mondiaal, volgen elkaar in een hoog tempo op. Vanzelfsprekend zullen wij u regelmatig informeren over de impact van de crisis in onze provincie en over de maatregelen die wij nemen om de negatieve effecten voor Flevoland te beperken.

- Doel van deze monitor is het informeren van de samenleving en Provinciale Staten over de impact van de corona-crisis op Flevoland én informeren over de maatregelen die de provincie Flevoland treft om de gevolgen van de coronacrisis in Flevoland te verzachten.
- Disclaimer: voor deze monitor zijn we grotendeels afhankelijk van databronnen van anderen. Getracht is zoveel mogelijk actuele data op te nemen. Op het [Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard](#) worden beschikbare relevante indicatoren continu up-to-date gehouden.

Om duidelijk aan te geven waar de verschillen zitten tussen deze monitor en de vorige, zijn de geactualiseerde teksten aangegeven met een blauw tekstkader.

Corona in Flevoland

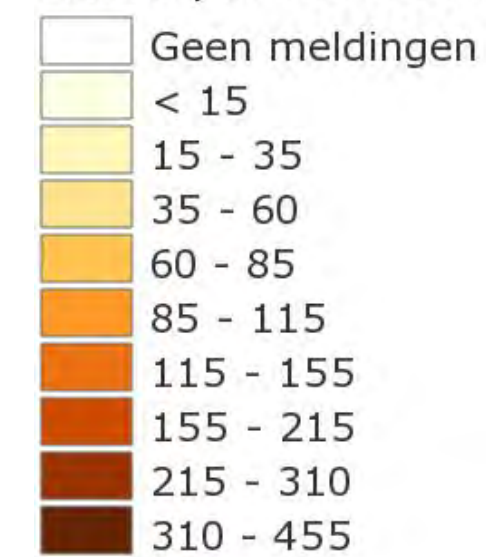
- Het aantal Flevolandse COVID-19 besmettingen en ziekenhuisopnamen ontwikkelen zich van dag tot dag. Omdat deze per dag verschillen en deze monitor bij publicatie waarschijnlijk weer verouderd is voor wat betreft deze data, is gekozen niet al deze cijfers in deze monitor op te nemen. De actuele cijfers per gemeente en provincie zijn via de volgende websites in te zien:

- [Feitelijk Flevoland - COVID-19 Dashboard](#)
- [Dashboard GGD Flevoland](#)
- [RIVM COVID-19 data](#)
- [ESRI NL COVID-19 Hub](#)
- [Corona dashboard Rijksoverheid](#)

COVID-19 patiënten

Per gemeente van 17-jun-2020 t/m 30-jun-2020

Aantal per 100.000 inwoners

— GGD-regio's

RIVM

- Vanuit het domein zorg is er regelmatig contact met bijvoorbeeld de GGD en andere organisaties die momenteel midden in de uitvoering staan. We bieden als provincie aan te helpen waar mogelijk.
- CMO Flevoland is een uitvoeringsorganisatie die zich inzet voor een sterk sociaal domein. CMO biedt ten tijde van de COVID-19 crisis ondersteuning vanuit ZoWelWerk en de Zorgbelang, evenals vanuit het provinciale programma “WEL in Flevoland” ondersteuning geboden.
- WEL Flevoland: WEL heeft de gemeenten in Flevoland benaderd om te inventariseren welke gevolgen zij ervaren door de coronacrisis op de verschillende thema’s binnen het sociaal domein zodat WEL in de nabije toekomst nog beter kan aansluiten en van toegevoegde waarde kan zijn op het te voeren beleid.
- Extra Handen voor de Zorg: Er hebben zich nu totaal 547 mensen gemeld als vrijwilliger en 274 mensen zijn voorgedragen aan acht verschillende zorgorganisaties.
- Zorgbelang / Flevolandse Patiëntenfederatie: Het gezamenlijk meldpunt is ingericht en van start gegaan voor signalen over de situatie in de zorg. Een gezamenlijke communicatielijn is opgezet en deze is inmiddels actief.
- Op 24 juni zijn de resultaten van de 3e peiling van het RIVM-GGD onderzoek naar welzijn en leefstijl van Flevolandse tijdens corona bekend gemaakt. Het blijkt dat Flevolandse hun leven hoger waarderen dan in het begin van de coronacrisis. In de 1e peiling was het gemiddelde rapportcijfer een 6,9, bij deze 3e peiling een 7,3. De levensstijl wordt gezonder: de Flevolandse eten minder ongezond en bewegen weer wat meer. Het gevoel van dreiging van het coronavirus neemt af. Minder Flevolandse ervaren angst en somberheid dan in de beginfase van de corona epidemie. Zo neemt het percentage Flevolandse dat aangeeft angstiger te zijn in vergelijking met voor de coronacrisis het meeste af, van 40% (1e meting) naar 21% (3e meting). Link naar de resultaten: <https://www.ggdflvland.nl/Nieuws/resultaten-derde-onderzoek-rivm-ggd-naar-welzijn-en-leefstijl-tijdens-corona>

Welzijn en leefstijl tijdens de coronacrisis

Rapportcijfer leven

27 mei - 1 juni: **7.3**

17-24 april: **6.9**

Veranderingen in leefstijl

De **leefstijl** van Flevolandse gaat weer meer naar het patroon van voor de coronacrisis.

1e meting:
28% eet **ongezonder** dan voor de crisis
de helft sport en **beweegt minder** dan voor de crisis

3e meting:
12% eet **ongezonder** dan voor de crisis
42% sport en **beweegt minder** dan voor de crisis

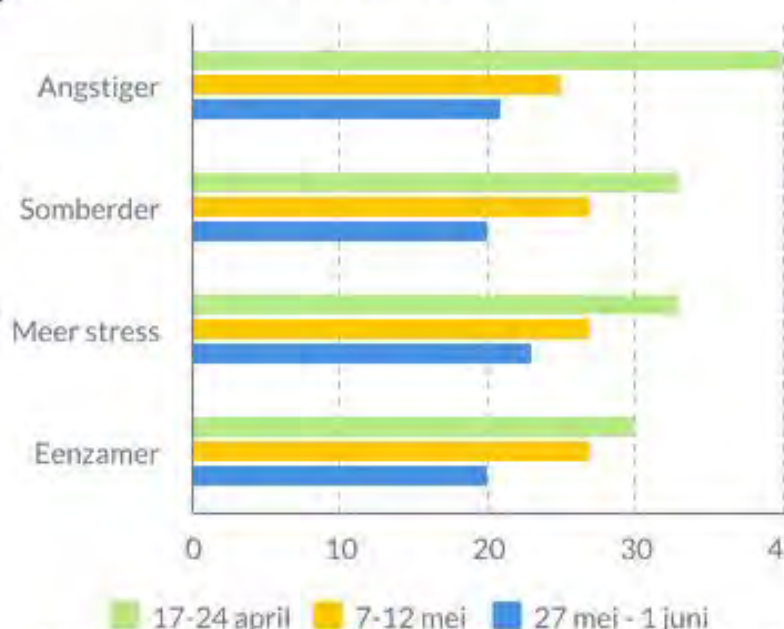
Gevoelens

Het gevoel van dreiging van het coronavirus neemt af. Minder Flevolandse ervaren angst en somberheid dan in de beginfase van de corona epidemie. De grootste afname is te zien bij deelnemers die aangeven angstiger te zijn dan voor de crisis. Dit is met 19% afgenomen t.o.v. de eerste meting.

Het percentage deelnemers meer slaapproblemen dan voor de crisis blijft stabiel op 17%.

Gevoelens in vergelijking met voor coronacrisis

Uitkomsten 3^e onderzoek GGD Flevoland ¹

- Gedeputeerde Staten (GS) hebben besloten tot het nemen van ondersteuningsmaatregelen om de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele infrastructuur in Flevoland zoveel mogelijk te beperken en stellen hiervoor een bedrag van € 965.000 beschikbaar uit het [Corona noodfonds](#). Diverse regelingen worden uitgewerkt ten behoeve van culturele instellingen die in deze beleidsperiode (2017-2020) al provinciale subsidie ontvangen, overige (film)theaters en musea en amateurkunstverenigingen. Voor Museum Batavialand en andere (film)theaters ontstaat door de gemeentelijke en/of provinciale cofinanciering de mogelijkheid om ook nog rijksfinanciering aan te vragen, bij het Mondriaanfonds, Filmfonds of Fonds Podiumkunsten.
- De provincie heeft de culturele instellingen per mail een brief gestuurd over de nieuwe beleidslijn voor de Algemene Subsidieverordening (zie onderdeel [Maatregelen](#)) en ook gevraagd om knelpunten en zorgen te melden.
- Het kabinet maakt € 300 miljoen extra vrij voor aanvullende ondersteuning van de culturele en creatieve sector. De brief van de minister aan de Kamer is hier te vinden: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z06812&did=2020D14524
- Gedeputeerde Cultuur Michiel Rijsberman vertegenwoordigt in de bestuurlijke Taskforce Covid-19 Cultuur het Interprovinciaal Overleg (IPO, koepel van provincies). De Taskforce - waarin o.a. ook het ministerie van OCW, de VNG, de Rijksfondsen en het culturele veld zijn vertegenwoordigd - overlegt frequent over de gevolgen van de coronacrisis voor de culturele sector en hoe deze beperkt kunnen worden.
- De provincie Flevoland is dus goed aangehaakt bij de gesprekken over (de verdeling van) de extra ondersteuning van € 300 miljoen die het kabinet recent beschikbaar heeft gesteld voor de culturele sector.

- Batavialand heeft minder inkomsten door minder individuele bezoekers, groepen, evenementen en winkelinkomsten. Wij hebben de volgende maatregelen genomen:
 - De exploitatiesubsidie wordt versneld uitbetaald.
 - De huurpenningen zijn kwijtgescholden voor de periode maart – mei 2020. Bekeken wordt hoe hier op de middellange termijn mee om te gaan.

Recreatie, toerisme en sport

- De vrijetijdseconomie wordt bijzonder hard geraakt door de beperkende voorwaarden in het kader van het Coronavirus, en dit komt ook tot uiting in de schattingen van de [Economische Impactanalyse Flevoland](#). Zo behoren de recreatiesector en de logiessector tot de sectoren die relatief het hardst werden geraakt gedurende de intelligente lockdown, waarbij het maandelijkse negatieve effect geschat wordt op 7,6% van hun totale jaarlijkse toegevoegde waarde. Ook de restaurants en cafés en musea behoren tot de sectoren die relatief het hardst worden geraakt. Daarnaast zijn schattingen gemaakt voor wat betreft het aantal banen dat potentieel wordt geraakt. In de logiessector in Flevoland gaat het om ruim 2.500 banen. Dit bekend overigens nog niet dat deze banen ook verdwijnen.
- Bijdrage noodfonds “Gastvrijheidssector”: Gedeputeerde Staten hebben ‘Nadere regels subsidiering Covid 19 maatregelen Flevolandse ondernemingen gastvrijheidssector’ vastgesteld. Hiermee wordt het voor Flevolandse MKB ondernemingen in de gastvrijheidssector mogelijk om bij Gedeputeerde Staten subsidie aan te vragen voor het herinrichten van hun onderneming aan de anderhalve-meter-economie. Door deze herinrichting kunnen zij op een verantwoorde wijze de bedrijfsactiviteiten uitvoeren en inwoners en gasten buiten Flevoland ontvangen. De Nadere regels maken het mogelijk dat deze ondernemingen maximaal 50% subsidie ontvangen voor de door hen gemaakte kosten voor aanpassingen, met een minimum van € 1.000,00 en een maximum van € 2.500,00. Voor deze Nadere regels is €400.000,- vanuit het [Provinciale Corona noodfonds](#) beschikbaar gesteld.
- NBTC heeft de voorlichtingscampagne ‘hier moet je zijn’ begin juni gelanceerd. ‘Hier moet je zijn’ is een beweging, een gezamenlijk initiatief vanuit de sector, met als doel om de Nederlandse bezoekerseconomie op een verantwoorde manier weer op vlieghoogte te brengen. Visit Flevoland werkt hierin samen met NBTC en andere partners om andere partners om Nederlanders te laten zien hoe verrassend mooi het ‘hier’ in Nederland is.
- Samen met VNO NCW/MKB Midden Nederland en VisitFlevoland zijn filmpjes gemaakt van vrijetijdsbedrijven die op een heel eigen manier de 1,5 meter economie vormgeven. Voorbeelden om andere mee te inspireren en bezoekers te laten zien dat Flevoland de ruimte heeft om gasten te ontvangen. In deze filmpjes worden ondernemers geïnterviewd over wat zij gedaan hebben om deze moeilijke tijd door te komen. De filmpjes zijn via

[onderstaande link te bekijken. https://www.visitflevoland.nl/nl/wij/ondernemers/de-1-5-meter-economie](https://www.visitflevoland.nl/nl/wij/ondernemers/de-1-5-meter-economie).

- Campagnes, gericht op de binnenlandse markt, zowel eigen inwoners als de rest van Nederland worden voorbereid door Visit Flevoland en gaan vanaf 18 juni van start.
- De vrijetijdssector is zwaar getroffen door de crisis. Er is sprake van omzetverlies door gehele sluiting mede door de contactrijke activiteiten die plaatsvinden zowel in verblijf als vermaak. Kenmerkend voor de vrijetijdssector is dat ze bestaat uit veel mkb'ers en sterk afhankelijk is van het seizoen waardoor een inhaaleffect niet mogelijk is. Om een beeld te krijgen van hoe groot en/of specifiek de gevolgen zijn voor de ondernemers uit de vrijetijdssector, wordt een impactmeting opgezet. Resultaten worden rond 13 juli verwacht.
- In samenwerking met de partners uit het MRA-verband wordt vanuit één overkoepelend communicatie concept bewoners aangesproken om eigen regio (her) te ontdekken vanaf 1 juni. Dit met in achtneming van de geldende Coronamaatregelen. De hoofdboodschap van de campagne gericht op veiligheid en crowdmanagement, met een focus op herontdekken van je eigen buurt, omgeving en stad zonder daarbij het OV te belasten.
- Er is onder regie van het Ministerie EZK een landelijke Taskforce Gastvrijheidssector opgezet met als doel de samenwerking tussen verschillende partijen te versterken. Deze Taskforce gaat gezamenlijke doelen (korte en (middel)lange termijn) voor de gastvrijheidssector benoemen en concrete acties in samenwerking (laten) uitvoeren. De volgende partijen zijn bestuurlijk vertegenwoordigd in de landelijke Taskforce Gastvrijheidssector: EZK, IPO, VNG, NBTC, Gastvrij Nederland, HISWA RECRON, KHN, De Club van Elf en CELTH. Eerste vergadering heeft plaatsgevonden op 25 juni 2020.
- In samenwerking met Provincie Gelderland, Gastvrije Randmeren en Visit Flevoland faciliteren we in een bestuurlijk gesprek met aanbieders Bruine Vloot/botterschepen over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor deze sector.

Recreatie, toerisme en sport

- Provincie heeft de door haar gesubsidieerde sportorganisaties bericht dat zij coulant omgaat met het mogelijk niet realiseren van de prestatieafspraken.
- Hoewel sport geen kerntaak is van de provincies en zij geen thema is binnen de IPO overleggen, hebben de provincies in een gezamenlijk schrijven aan het ministerie van VWS aandacht gevraagd voor de gevolgen van de crisis voor de sportsector en de sportinfrastructuur.
- VWS heeft vrijdag 1 mei bekend gemaakt een noodfonds sport te starten en hiervoor 110 miljoen euro beschikbaar te stellen. Hiervan is 90 miljoen beschikbaar voor verenigingen om de huur op te vangen, 20 miljoen voor verenigingen met (kosten voor) eigen accommodatie. De exacte uitwerking van het noodfonds sport wordt besproken tussen ministerie, sportkoepel NOC*NSF en VNG/VSG.
- Het Mulier instituut doet in opdracht van NOC*NSF landelijk onderzoek naar de brede gevolgen van de crisis voor de sport. Verwacht wordt dat voor de zomer de onderzoeksgegevens bekend worden gemaakt.
- Sportservice Flevoland stimuleert en faciliteert (online) kennisuitwisseling en samenwerking op diverse sportthema's. Tevens ontwikkelt zij voor 2^e helft 2020 een 'coronaproof' provinciaal sport stimuleringsprogramma voor diverse doelgroepen (jongeren, ouderen, scholen en bedrijven).
- Sportservice Flevoland heeft een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de coronamaatregelen op sportaanbieders in Flevoland. De resultaten van dit onderzoek staan hier: <https://www.sportflevo.nl/src/Web/Files/MediaLibrary/08/sportservice-flevoland-corona-rapportagedef.pdf>

Economische impact

- Op 17 juni 2020 vond een overleg plaats van gedeputeerde Appelman met alle mbo en hbo-instellingen in Flevoland. Hierbij ging het onder meer om de verlenging van de NOW-regeling en de daaraan gekoppelde inspanningsverplichting van werkgevers om hun personeel te scholen. Met de onderwijsinstellingen is gesproken over het realiseren van scholingsmogelijkheden voor verschillende doelgroepen, het inspelen op kansrijke sectoren en invulling geven aan een Leven Lang Ontwikkelen. De inzet van de provincie is om hiervoor met alle partners een Flevolands scholingsfonds in te richten.
- In het bestuurlijke overleg RWF (Regionaal Werkbedrijf Flevoland) is op 26 juni 2020 besproken met welke lopende maatregelen ingespeeld kan worden op de crisis en welke extra crisismaatregelen genomen kunnen worden. Er is besloten om extra in te zetten op (anticyclische) scholing en toeleiding naar kansrijke sectoren. En op initiatief van VNO-NCW het instellen van een werkgeverspanel (o.a. ophalen waar de ondernemers behoefte aan hebben of tegenaan lopen).
- Flexwerkers die als gevolg van de coronacrisis inkomensverlies hebben geleden, maar geen aanspraak kunnen maken op een WW, bijstand of andere sociale zekerheidsregeling, kunnen tussen 22 juni 2020 en 12 juli 2020 een aanvraag doen voor de Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten (TOFA) bij het UWV. Het gaat om een eenmalige bruto tegemoetkoming van 550 euro (maximaal) per maand voor de maanden maart, april en mei 2020.
- Bijdrage noodfonds “Flevolands Scholingsfonds”: De NOW (Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid), waarmee ondernemers de loonkosten van hun personeel tot maximaal 90% door kunnen betalen, wordt verlengd. Met ingang van 6 juli 2020 gaat de NOW 2.0 van start. Ten opzichte van de eerste tranche zijn de voorwaarden op een aantal onderdelen veranderd. Nieuwe voorwaarden zijn het versoepelen van het ontslagrecht en de inspanningsverplichting van werkgevers om hun werknemers te stimuleren om scholing te volgen. Vanuit het Rijk wordt hiervoor € 50 miljoen beschikbaar gesteld: het crisispakket 'NLleertdoor'. Dit crisispakket heeft een looptijd van juli tot en met december 2020. De concrete uitwerking van het pakket vindt op dit moment nog plaats, maar het zal vooral om online scholing gaan en daarmee vallen bepaalde doelgroepen buiten de boot, omdat dit voor deze groepen geen geschikt

scholingsinstrument is. Het Rijk is bij het beschikbaar stellen van de 50 miljoen uitgegaan van de schatting dat hier (landelijk gezien) tussen de 100.000 en 150.000 personen scholing mee kunnen volgen. Sinds de start van de crisis zijn echter al meer dan 300.000 mensen in Nederland hun baan verloren (landelijke UWV-cijfers juni 2020). De inzet van de provincie is om een Flevolands scholingsfonds in te stellen en daar zelf ook financieel aan bij te dragen, (scholings)-budgetten te bundelen en met alle partners (UWV, gemeenten, werkgevers etc.) samen te werken om Flevolandse werkzoekenden te scholen, zodat ze breder inzetbaar en kansrijker op de arbeidsmarkt zijn en naar sectoren toegeleid kunnen worden waar vraag naar werknemers is. Voor deze regeling is €1.000.000,- vanuit het Provinciale Corona noodfonds beschikbaar gesteld.

- Bijdrage noodfonds “Afdekking Corona overbruggingslening Horizon”: De Corona-crisis treft het Flevolandse bedrijfsleven hard. De maatregelen vanuit het Rijk zijn helaas niet altijd afdoende om bepaalde categorieën mkb-ondernemingen te blijven helpen. De verwachting is dat in het komende half jaar vooral het, in de kern gezonde, innovatieve mkb en scale-ups zonder bancaire financiering, dat tot op heden heeft kunnen interen op hun laatste reserves, liquiditeitsproblemen zullen krijgen. De huidige Rijksmaatregelen zullen juist voor deze categorie ondernemers, die een belangrijke ruggengraat vormen van de Flevolandse economie, niet meer voorzien in hun acute liquiditeitsbehoefte, m.n. voor financieringsbehoeften van boven de € 50.000. Gedeputeerde Staten is voornemens om een subsidie in de vorm van een lening van € 1.500.000 te verstrekken aan de Aanjager B.V. (100% dochter van Horizon) waarmee deze onderneming Corona overbruggingsleningen kan verstrekken aan Flevolandse mkb-ondernemingen. De verwachting is dat het gros van de aanvragen tussen de € 50.000 en de € 150.000 zullen zitten. Een risicoreservering van €375.000 voor het gedeeltelijk afdekken van het risico op oninbare leningen komt ten laste van het €4.000.000 Noodfonds Corona.

Economische impact

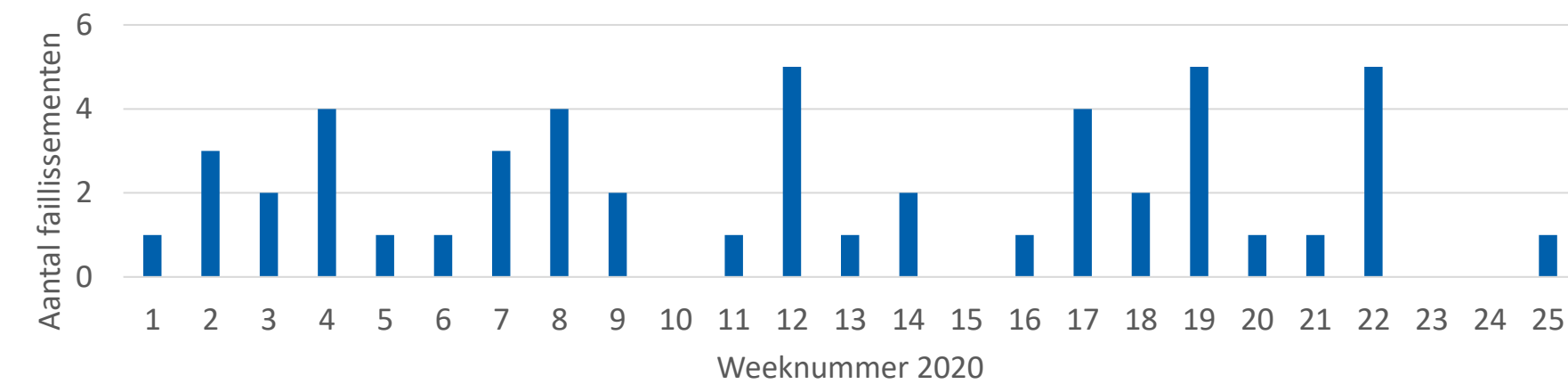
- Het ministerie van EZK heeft in nauwe samenwerking met de ROM's een nieuwe leningsfaciliteit opgezet: de corona overbruggingslening (COL). EZK stelt een eerste tranche van €100 miljoen ter beschikking voor heel Nederland. Verdeeld naar bruto regionaal product betekent dat €1,8 miljoen voor Flevoland. Deze middelen zijn bedoeld voor non-bancair gefinancierde bedrijven (start-ups, scale-ups en innovatief MKB) die in de kern gezond zijn en die door corona in acute cashflow problemen zijn gekomen. ZZP-ers, horeca, verblijfstoerisme, vastgoed en retail zijn uitgesloten. Voor hen staat de weg naar de banken (BMKB) en Qredits open. Horizon geeft voor Flevoland uitvoering aan de COL. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met TechLeap en InvestNL. [Tot 23 juni had Horizon 22 aanvragen van Flevolandse startups, scale-ups en innovatieve mkb'ers ontvangen voor een totaal bedrag van ruim €10,5 miljoen euro¹.](#)
- Horizon werkt aan het opzetten van een nieuw project, het corona rebuild program, opgezet om ondernemers die door de coronacrisis in zwaar weer zijn terechtgekomen wegwijs te maken in de financiële mogelijkheden die er zijn om de tijdelijke negatieve cashflow op te vangen. Vervolgens wordt het vizier samen met de ondernemer naar de toekomst gericht om te ontdekken of ze hun businessmodel moeten aanpassen om de coronacrisis te overleven.
- Bedrijven hebben hun aandacht op het zo goed mogelijk overleven van de coronacrisis. Horizon merkt dit in de contacten met ondernemers en in het algemeen in de uitvoering van haar werk. De voucherregeling wordt geherpositioneerd richting ondernemers die n.a.v. de corona crisis hun business model onder de loop willen nemen en daarvoor een externe expert moeten inhuren. Het bedrijfsleven is momenteel niet bezig met exportprogramma's. Wereldwijd is er een terugloop in nieuwe acquisitie trajecten. De reeds voor corona in gang gezette trajecten lijken wel te worden doorgezet.
- Hart voor zorgend Flevoland is een initiatief van Win4All, Economic Board Flevoland, dat tot doel heeft om kant-en-klaar maaltijden te maken voor personeel in de zorgsector. Hiermee wordt zorgpersoneel ontlast na een zware werkdag en biedt het betrokken regionale ondernemers tegelijkertijd een steuntje in de rug doordat zij hun producten en diensten kunnen afzetten tegen een eerlijke prijs. In de afgelopen weken heeft Hart voor zorgend Flevoland, samen met lokale horecaondernemers en leveranciers maar liefst 3.740 maaltijden gemaakt voor de helden in de zorg. Nu de druk op zorg aan het afnemen is zal de stichting Hart voor zorgend Flevoland op zoek gaan naar nieuwe projecten die bijdragen aan het versterken en ondersteunen van de zorg in Flevoland.
- Het Europese landbouwnetwerk ERIAFF (European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry) heeft een brief opgesteld om te pleiten voor vrij verkeer van voedsel, planten en mensen die actief zijn in de landbouw in de hele Europese Unie. De provincie Flevoland ondertekent deze brief ook. Flevoland heeft zitting in de Coordination Committee van het netwerk. Voor Flevoland is dit belangrijk omdat een groot deel van de agrofoodsector afhankelijk is van mensen uit de Oost-Europese landen. Ook veel plantgoed en voedsel gaat de grenzen over. Het gaat onder andere om kassen, bollen, verwerking en biologische landbouw (20% van totale landbouwareaal).
- Samenwerking bedrijfskringen Flevoland: Elke gemeente in Flevoland heeft een bedrijvenkring die de belangen van de aangesloten ondernemers behartigt. In deze crisistijd is het beroep op deze bedrijfskringen groot en spelen zij een belangrijke rol in signalering van en ondersteuning bij de uitdagingen waarmee ondernemers mee worden geconfronteerd. De bedrijfskringen hebben de wens uitgesproken om hun krachten regionaal te bundelen en Win4All heeft hiervoor het initiatief genomen. Er hebben inmiddels 3 (digitale) overleggen plaatsgevonden om elkaars kennis, ervaringen en netwerken te delen. Met deze samenwerking kunnen de bedrijfskringen elkaar bovenlokaal versterken.

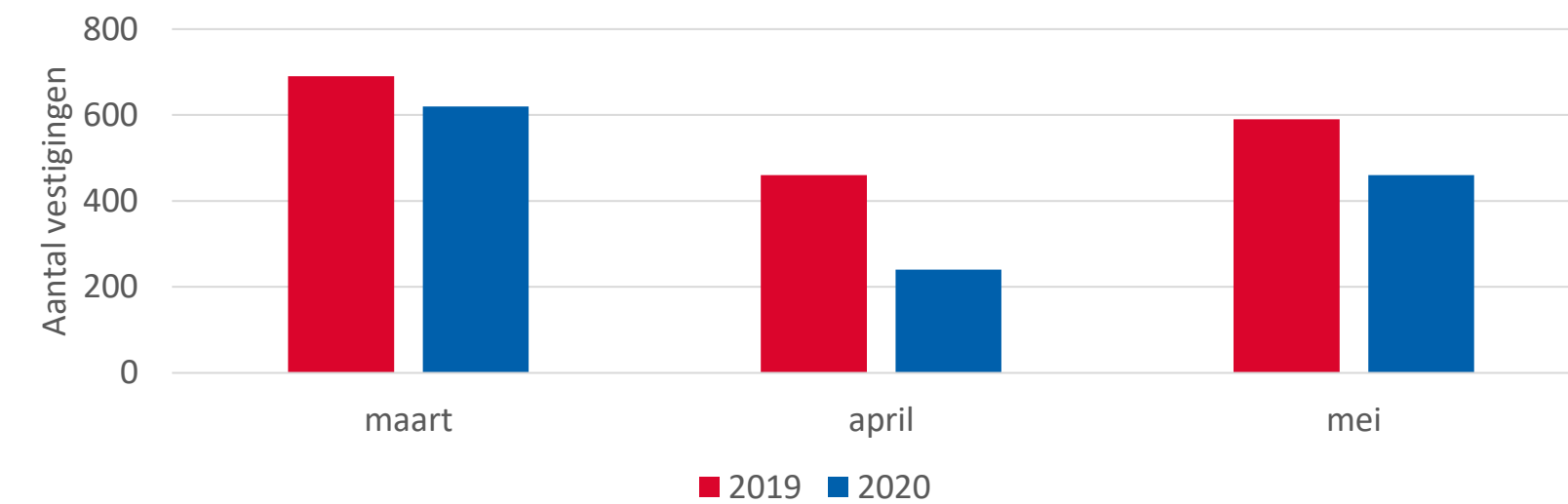
Economische impact

- In de ontwikkeling van het aantal faillissementen van bedrijven en instellingen in Flevoland is nog geen duidelijk effect van de coronacrisis waarneembaar. In de maand juni (week 23, 24 en 25) was er tot nu toe 1 faillissement. Een kanttekening hierbij is dat het hierbij gaat om bedrijven, instellingen en eenmanszaken die door de rechter in staat van faillissement zijn verklaard. Opheffingen zijn niet in deze cijfers inbegrepen, en tussen de aanvraag en het uitspreken van een faillissement kunnen enkele weken zitten¹. Rabobank Noordoostpolder-Urk verwacht dat het aantal faillissementen zal stijgen in de tweede helft van het jaar².
- Faillissementen betreffen slechts een gedeelte van het aantal bedrijven dat stopt. Via LISA-data over de maandelijkse bedrijvendynamiek is te zien dat het totaal aantal bedrijfsbeëindigingen in april en mei 2020 in Flevoland op eenzelfde peil lagen als in dezelfde maanden in 2019. Wel werden er fors minder nieuwe bedrijfsvestigingen gestart: in mei 2020 waren er 460 nieuwe vestigingen in Flevoland, tegenover 590 nieuwe vestigingen in dezelfde maand in 2019. In april was de daling nog sterker: ruim 47% ten opzichte van april 2019. Deze daling komt grotendeels voort uit een kleiner aantal nieuwe inschrijvingen van eenmanszaken en ZZP'ers, vooral in de sectoren zakelijke dienstverlening en overige dienstverlening³.
- Landelijk gezien is het consumentenvertrouwen in juni iets minder somber dan in mei, zo meldt het CBS. Het consumentenvertrouwen is nog steeds negatief en komt uit op -27, tegen -31 in mei. De koopbereidheid is minder negatief. Specifieke cijfers voor Flevoland zijn niet beschikbaar⁴. Naast het consumentenvertrouwen is ook het vertrouwen van het bedrijfsleven een belangrijke graadmeter voor de economische stemming. Eerder zagen we al dat in het tweede kwartaal van 2020 het ondernemersvertrouwen in Flevoland fors was gedaald. Desondanks zagen we in de maand mei dat er minder ondernemers in de Flevolandse industrie, detailhandel (incl. autobranche) en dienstverlening pessimistisch over de verwachte omzet (en het economisch klimaat in het algemeen) dan in april. In juni zette deze verbetering zich voort, al zijn er nog steeds meer ondernemers die in de komende maanden minder omzet verwachten dan ondernemers die een toename van de omzet voorzien. Opvallend is dat in juni voor het eerst sinds het uitbreken van de pandemie meer ondernemers in de Flevolandse detailhandel positief zijn over het verwachte economische klimaat dan dat er ondernemers negatief zijn⁵.

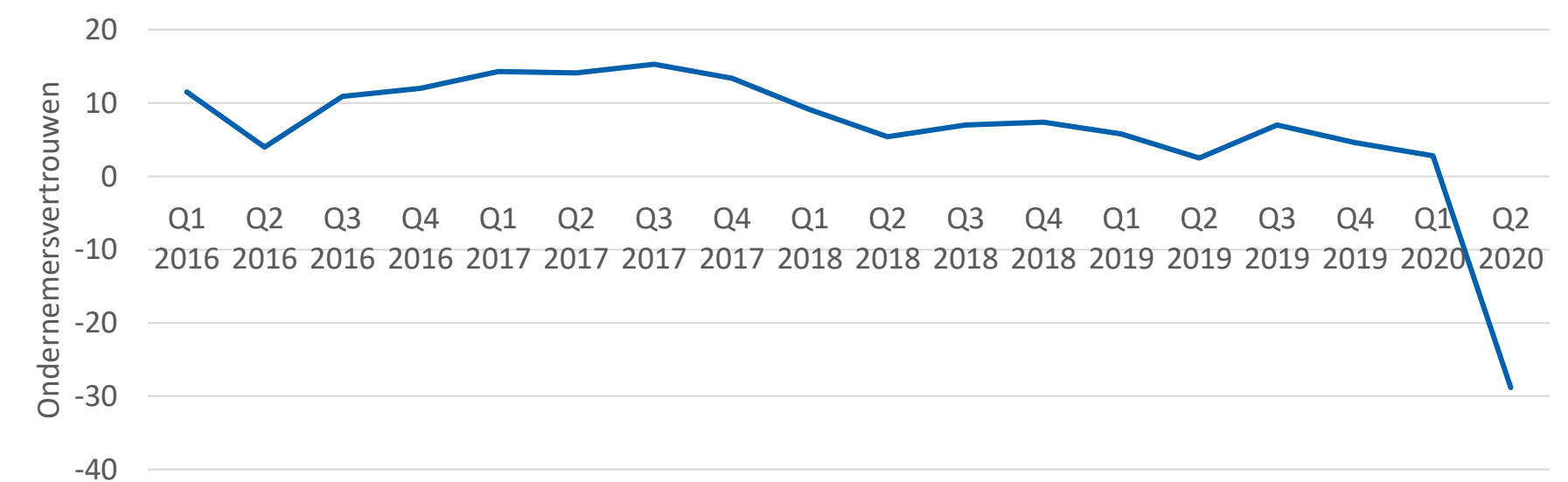
Faillissementen van bedrijven en instellingen, incl. eenmanszaken, Flevoland

Aantal nieuw ingeschreven bedrijfsvestigingen, Flevoland

Ondernemersvertrouwen Flevoland, per kwartaal

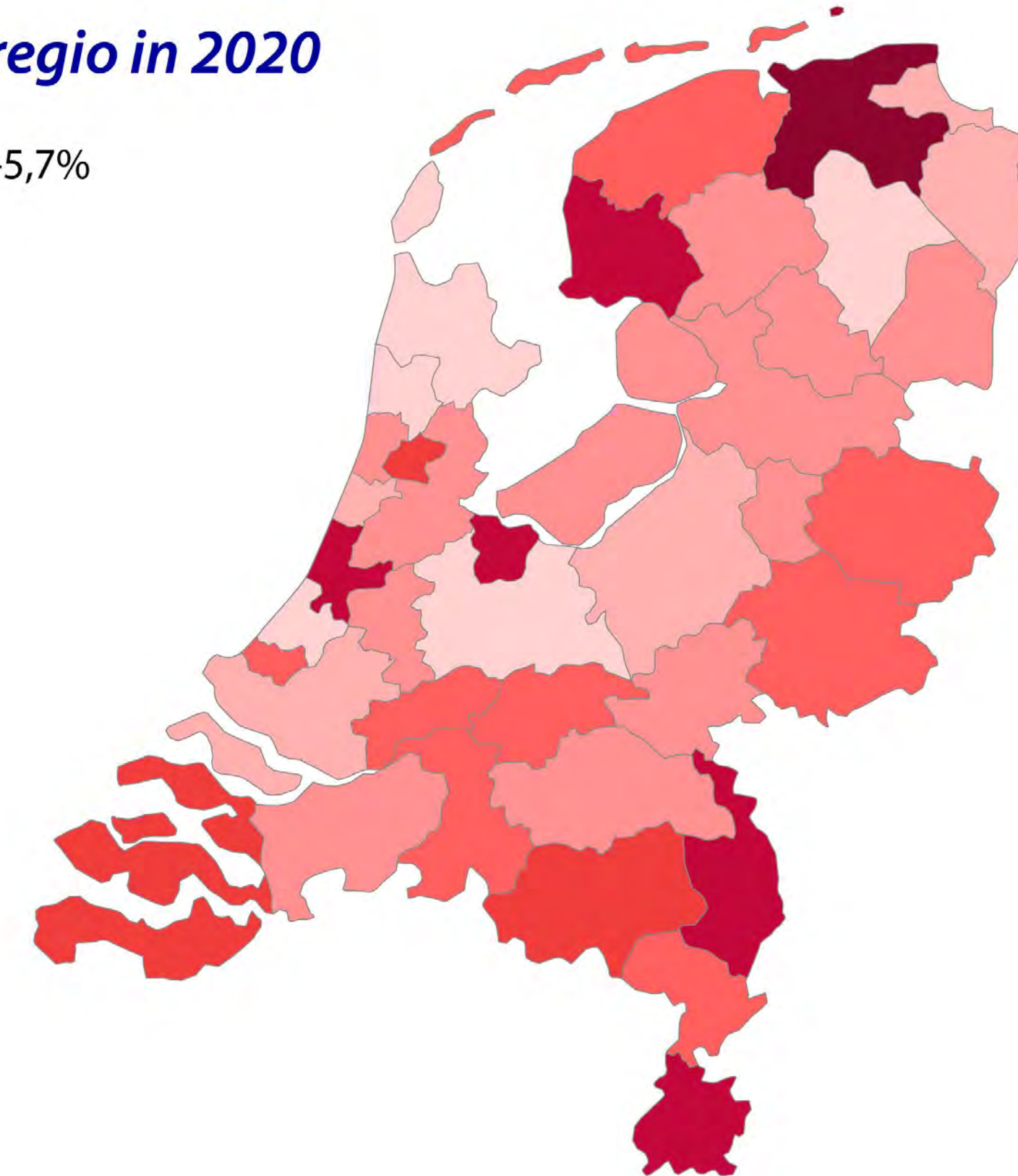
Economische impact

De afgelopen weken zijn er diverse nieuwe economische prognoses gepubliceerd voor 2020 en verder. Het Centraal Planbureau (CPB) heeft haar juni-raming gepubliceerd, en RaboResearch heeft op regionaal niveau een inschatting gemaakt van de ontwikkeling van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

- Het CPB hanteert vanwege de grote onzekerheden omtrent de ontwikkeling van de pandemie en het economische herstelpad diverse scenario's. In haar basisscenario gaat het CPB uit van een daling van het BBP van 6% in 2020, gevolgd door een onvolledig herstel (+3%) in 2021. De werkloosheid verdubbelt hierbij tot 7% in 2021. Indien een tweede golf besmettingen tot hernieuwde contactbeperkingen leidt, zullen bedrijven aanvullende productieproblemen ondervinden en te maken krijgen met een verder afnemende vraag naar hun producten en diensten, terwijl hun buffers toch al aangetast zijn. In zo'n scenario krimpt het BBP ook in 2021, en loopt de werkloosheid op tot 10%
- RaboResearch maakte per provincie een inschatting van de verwachte ontwikkeling van het BBP in 2020. Hierbij gaan zij uit van een gemiddelde van -5,7% in Nederland. Elke regio wordt geraakt door de crisis. De mate waarin verschilt, door regionale verschillen in economische sectorstructuur en specifieke regionale omstandigheden. Regio's met een oververtegenwoordiging van sterke krimpsectoren, zoals de horeca en de industrie, krijgen het waarschijnlijk zwaarder te verduren dan regio's waarin die sectoren zijn ondervertegenwoordigd. Wanneer we kijken naar Flevoland, zien we de inschatting is dat de provincie in vergelijking met andere provincies gemiddeld wordt geraakt door de crisis in 2020: een verwachte krimp van de Flevolandse economie van -5,4 tot -5,7%.

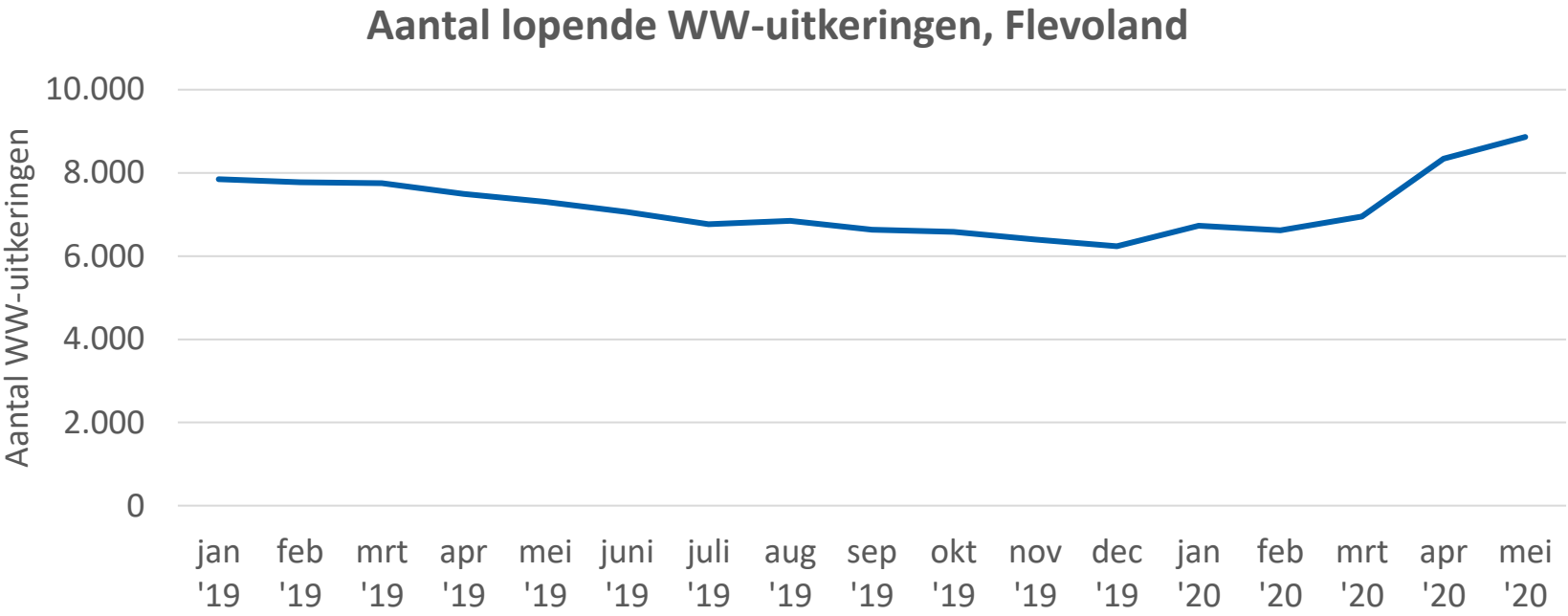
Verwachte groei per regio in 2020

Percentage bbp. Nederland = -5,7%

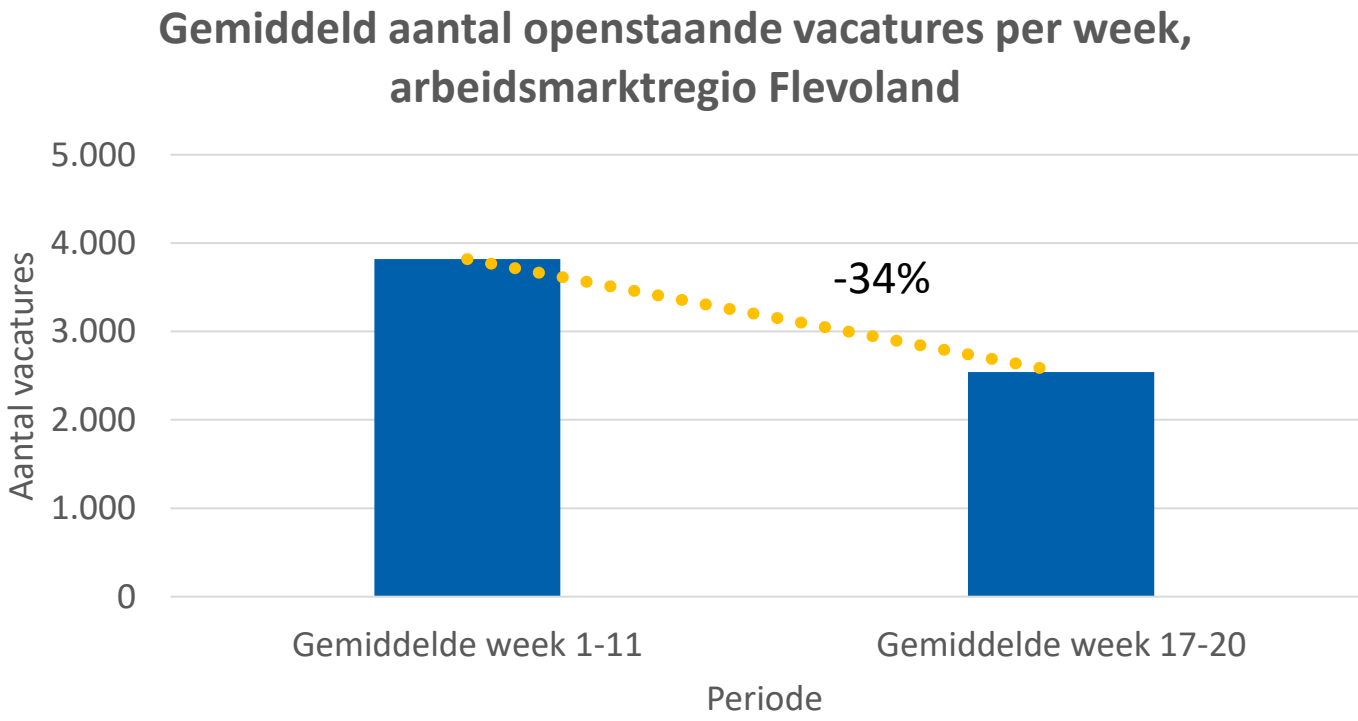

Economische impact

- Ook in de maand mei liet de coronacrisis duidelijk zijn sporen achter op de arbeidsmarkt in Flevoland, maar de groei is minder sterk dan in april. UWV telde in Flevoland in mei 8.861 WW-uitkeringen. Een stijging van 6,3% ten opzichte van april. Landelijk steeg het aantal WW-uitkeringen met 3,1%. Een maand eerder nam het aantal WW-uitkeringen in de regio ten opzichte van maart nog met 20% toe. Het WW-percentage, dat wil zeggen het aantal WW-uitkeringen ten opzichte van de beroepsbevolking, nam met 0,2 procentpunt toe en kwam uit op 3,9%. Daarmee lag dit percentage ook in mei boven het landelijk gemiddelde van 3,2%.
- In Flevoland nam het aantal WW-uitkeringen van werknemers uit de sectoren horeca, catering en schoonmaak relatief gezien het sterkst toe. De absolute toename van het aantal WW-uitkeringen in Flevoland was in mei het hoogst bij uitzendbedrijven (+148). Wat verder opvalt, is de groei van het aantal WW-uitkeringen in de sectoren overige commerciële dienstverlening, detailhandel en groothandel. Hier betreft het beroepen zoals: ondersteunende, secretariële medewerkers, magazijn- en expeditiemedewerkers, managers verkoop en marketing en verkoopmedewerkers detailhandel mode. In een paar sectoren, waaronder bank & verzekeringswezen, onderwijs en openbaar bestuur, nam het aantal WW-uitkeringen juist af.
- Het aantal (online) vacatures in de arbeidsmarktregio Flevoland is met 34% is gedaald sinds het begin van de coronacrisis². De vergelijking is gemaakt tussen het gemiddelde van de eerste 11 weken van dit jaar enerzijds en week 17-20 anderzijds. Landelijk is het aantal vacatures met bijna 32% afgenomen. Er was vooral sprake van een daling in de tijd dat de coronamaatregelen van start gingen (week 12). De daling van het aantal openstaande online vacatures zwakt in de weken daarna af. De vacaturedaling is breed gespreid en treft veel beroepen. Procentueel gezien is het aantal openstaande online vacatures voor commerciële en dienstverlenende beroepen het sterkst afgenomen. De sluiting van eet- & drinkgelegenheden, culturele voorzieningen en afgelasting van evenementen zorgde voor minder vraag naar personeel als koks en schoonmakers. Winkels ontvingen minder klanten, waardoor er minder vraag was naar bijvoorbeeld verkoopmedewerkers. Een uitzondering vormen de techniek en het onderwijs: Wanneer binnen de beroepsklassen verder wordt ingezoomd op de afzonderlijke beroepen, is te zien dat het gemiddeld aantal openstaande online vacatures met name nog toeneemt bij diverse beroepen in de techniek en het onderwijs.

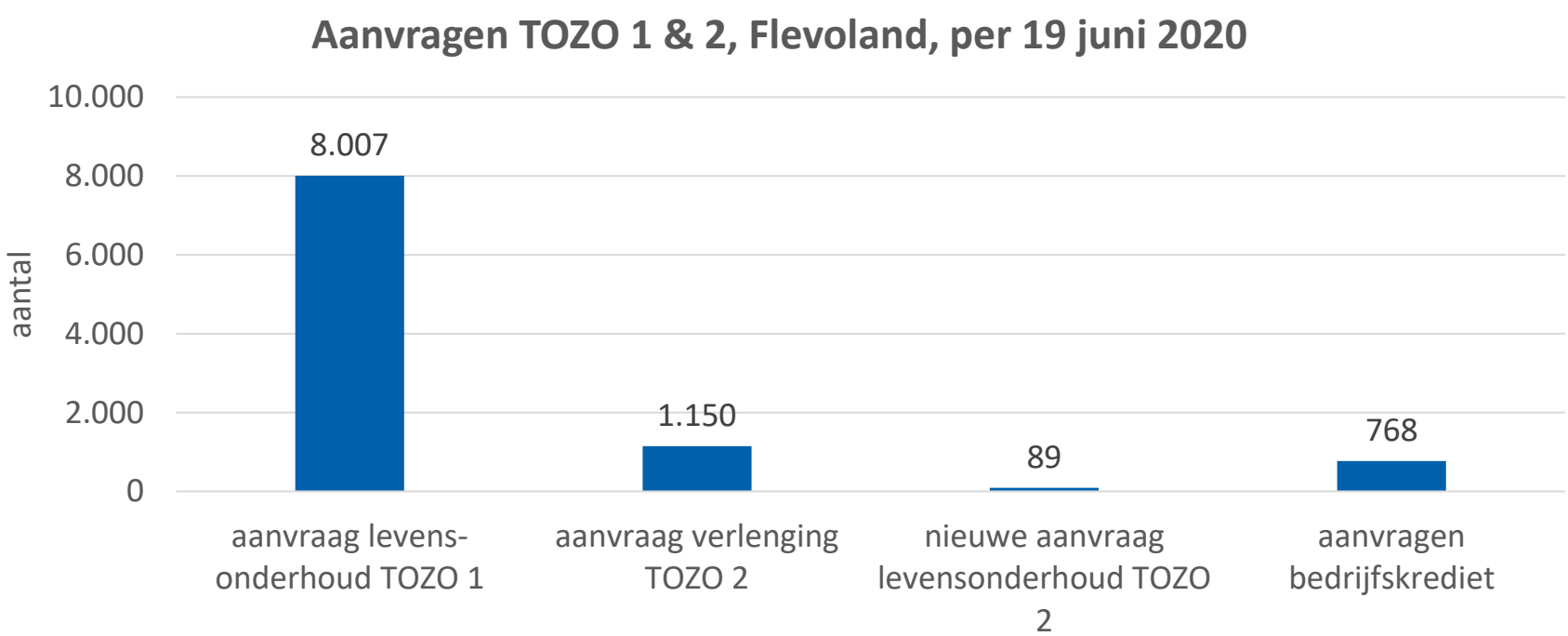
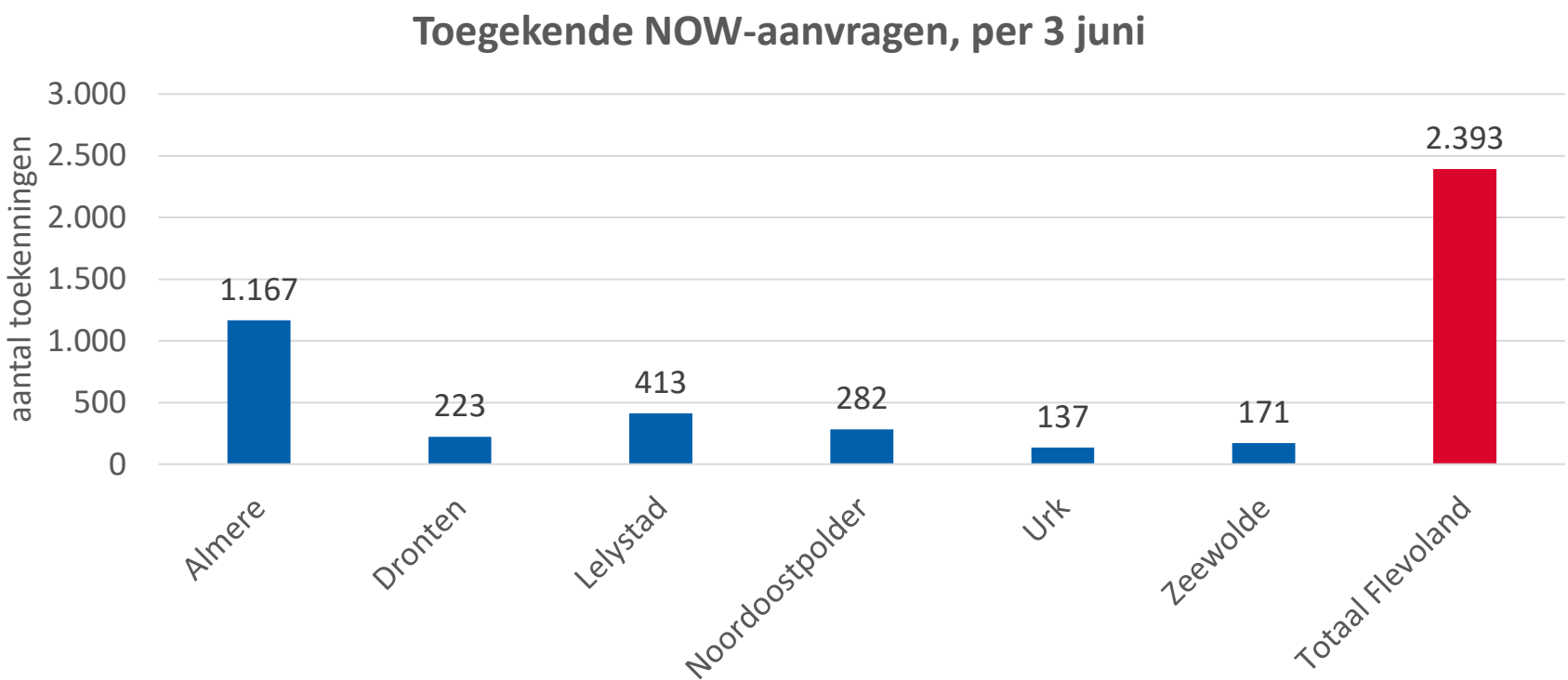

WW-uitkeringen per regio	Stand mei 2020	Mutatie t.o.v. april
Almere	5.074	+6,9%
Dronten	671	+3,9%
Lelystad	1.770	+6,6%
Noordoostpolder	848	+5,9%
Urk	81	+17,4%
Zeewolde	417	+0,2%
Totaal Flevoland	8.861	+6,3%

Economische impact

- Het UWV laat zien dat er tot en met 3 juni 2.393 Flevolandse aanvragen voor de NOW-regeling (Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid) zijn toegekend ¹. 49% van de aanvragen komt uit Almere. Landelijk geldt dat de sectoren horeca en catering, de detailhandel en de overige commerciële dienstverlening het grootste aandeel hebben in het aantal goedgekeurde aanvragen. Volgens het UWV is het gemiddelde opgegeven omzetverlies ruim 68%, in de horeca zelfs 81%. Ongeveer 67% van de toekenningen is voor bedrijven met 1 tot 10 werknemers.
- (Zelfstandig) ondernemers die in zwaar weer zitten door het coronavirus kunnen bij het Zelfstandigenloket Flevoland een beroep doen op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (TOZO). De oorspronkelijke TOZO (TOZO 1) is verlengd met de TOZO 2, die per 1 juni opengesteld is. Voor TOZO 1 geldt dat er in totaal ruim 8.000 aanvragen levensonderhoud zijn ingediend in Flevoland². 1.150 ondernemers hebben een aanvraag verlenging TOZO-2 gedaan, en er zijn 89 nieuwe aanvragen levensonderhoud. In totaal zijn er 768 aanvragen bedrijfskrediet binnengekomen. Onder TOZO-2 heeft de vervoerssector een relatief groot aandeel in het aantal aanvragen bedrijfskrediet (27%), en hebben de zakelijke en persoonlijke dienstverlening (23% van aanvragen) en wederom de vervoerssector het grootste aandeel in het aantal aanvragen levensonderhoud.
- Vanuit Flevoland zijn er inmiddels 4.620 aanvragen gedaan voor de regeling Tegemoetkoming Schade COVID-19 (TOGS, stand per 23 juni)³. Hiervan zijn er 4.321 aanvragen toegekend. Binnen Flevoland gingen de meeste toegekende aanvragen naar de vervoerssector (in het bijzonder Vervoer per taxi), de persoonlijke dienstverlening (o.a. kappers) en de horeca. Landelijk meldde het CBS eerder al dat 60% van de horecabedrijven met minder dan 250 werkzame personen een uitkering was toegekend vanuit de TOGS-regeling. Binnen de horeca waren restaurants (86% maakte gebruik van de TOGS-regeling) en cafés (81%) de deelbranches met de hoogste percentages bedrijven die gebruik maakten van deze regeling⁴.

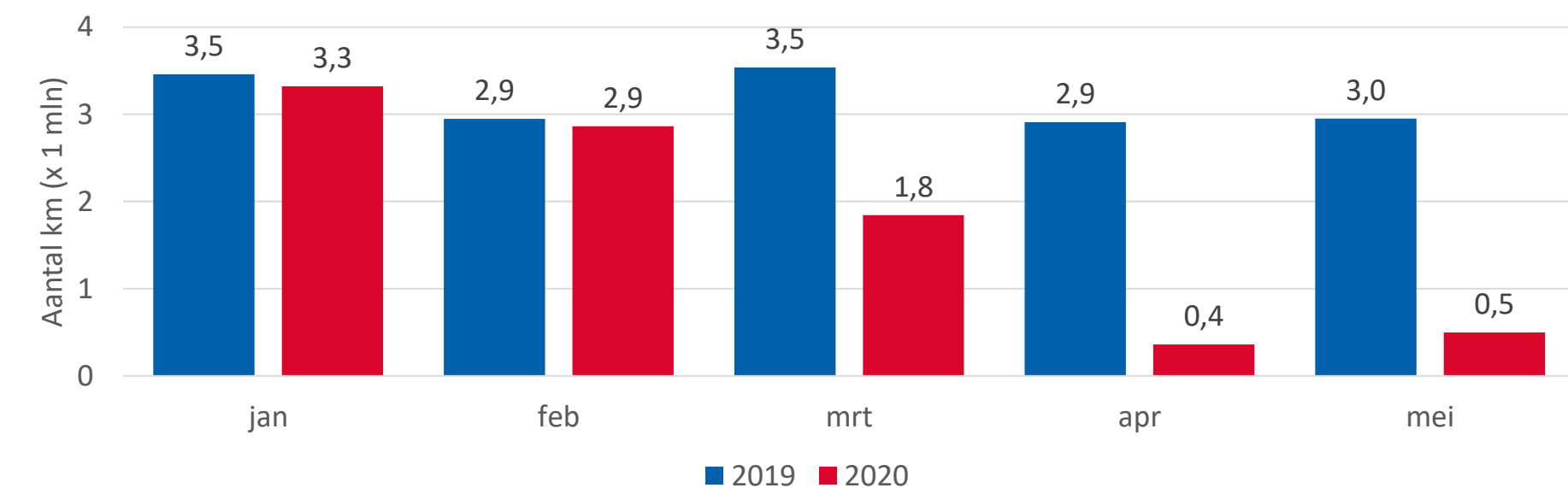
Stand van zaken TOGS regeling, per 23 juni	Aantal aanvragen	Aantal toegekende aanvragen
Almere	2.742	2.558
Dronten	311	283
Lelystad	808	756
Noordoostpolder	351	342
Urk	188	176
Zeewolde	220	206
Totaal Flevoland	4.620	4.321

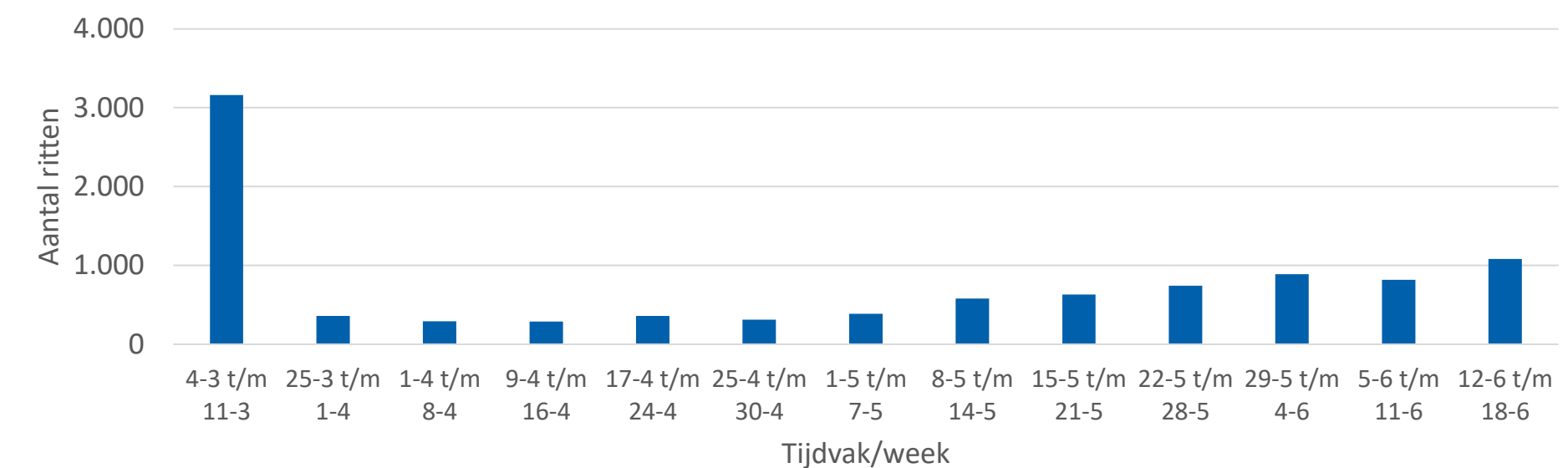
Bronnen: ¹ UWV (2020); ² Administratie ZLF; ³ RVO (2020); ⁴ CBS (2020)

- Het gebruik van het OV in Flevoland is sinds de coronamaatregelen fors minder geworden, maar nam in mei verhoudingsgewijs wel weer licht toe ten opzichte van april. In de concessie OV-IJsselmond daalde in de maand mei 2020 het totaal aantal reizigerskilometers met zo'n 83% ten opzichte van de maand mei in 2019, naar ongeveer 0,5 miljoen reizigerskilometers. In april bedroeg deze daling 88%¹.
- Met ingang van 30 maart is de dienstregeling afgeschaald. Vanaf dinsdag 2 juni wordt in de concessie OV-IJsselmond weer de reguliere dienstregeling gereden. Uitzondering hierop vormde lijn 247 Harderwijk – Walibi. Op verzoek van Walibi is deze lijn pas per 20 juni weer gaan rijden.
- GS Flevoland heeft op 27 mei ingestemd met de afspraken op hoofdlijnen tussen Rijk, de decentrale OV-autoriteiten en de vervoerbedrijven over de verstrekking van een beschikbaarheidsvergoeding door het Rijk vanaf 16 maart 2020.
- Vrijdag 5 juni is er in het NOVB een akkoord op hoofdlijnen bereikt over de beschikbaarheidsvergoeding voor het OV. De detailuitwerking van de regeling volgt in de komende weken. Zodra details bekend zijn, zal er overleg plaatsvinden met Connexxion.
- Het regiotaliervoer blijft beschikbaar en de ingezette stijging van het aantal ritten in de maand mei neemt in juni verder toe. Nog steeds is er sprake van een afname van het aantal ritten van ruim 65% (zie grafiek)² ten opzichte van de laatste week vóór de coronamaatregelen. De uitvoerders van regiotaliervoer kunnen dit verlies aan ritten niet dragen.
- In verband met deze enorme vraaguitval in het regiotaliervoer als gevolg van de coronacrisis hebben Gedeputeerde Staten van Flevoland en de colleges van de gemeenten Lelystad, Dronten, Zeewolde en de Noordoostpolder besloten om de uitvoerders van Regiotaliervoer voorschotbetalingen te doen.
- Na de crisis zal de provincie met de vervoerder en het call centrum bespreken wat er nodig is als definitieve regeling. Uitgangspunt hierbij is dat de provincie zoveel mogelijk zal aansluiten bij landelijke afspraken.
- De op 21 april door de regering afgekondigde versoepeling van de coronamaatregelen geeft geen aanleiding om wijzigingen in het openbaar vervoer door te gaan voeren in de concessie IJsselmond.
- Op basis van verkeerstellingen is te zien dat het wegverkeer op Flevolandse N-wegen weer terug is op hetzelfde niveau als voor de coronamaatregelen. In de eerste weken na het afkondigen van de coronamaatregelen daalde het wegverkeer flink, maar in week 25 lag het aantal getelde voertuigen weer op 98% van het aantal voertuigen in week 9 en 10³.

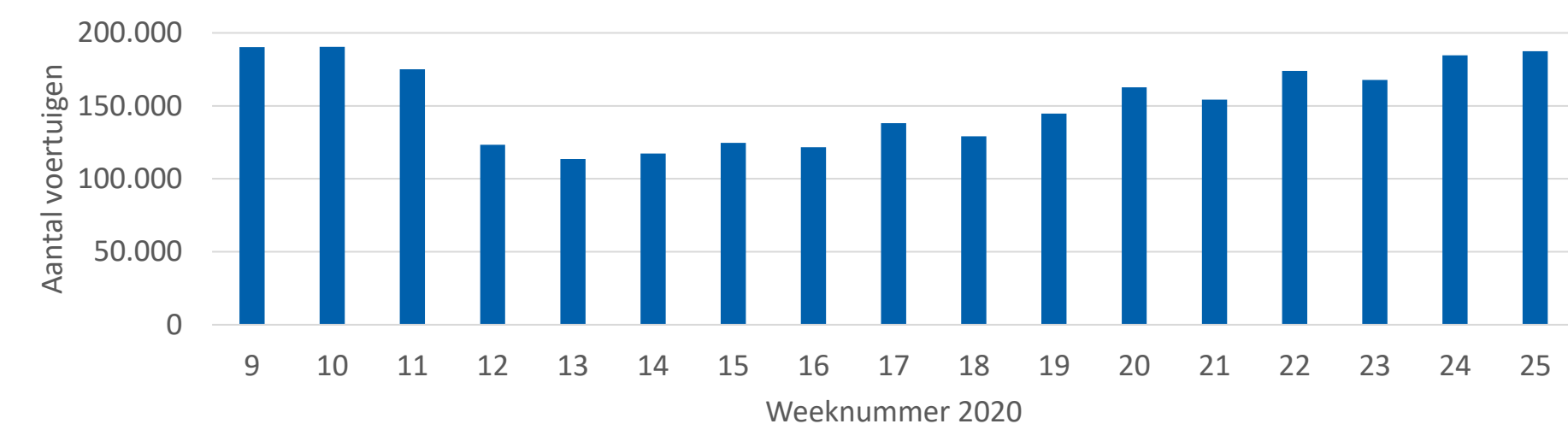
Reizigerskilometers per maand, OV-IJsselmond (x 1 mln)

Ontwikkeling ritten Regiotaliervoer Flevoland (OV en WMO)

Aantal voertuigen op Flevolandse N-wegen

Infrastructurele werken

- Tot nu toe gaan de provinciale infrawerken nog gewoon door. De kans bestaat dat er mogelijk vertraging ontstaat door de aanhoudende situatie. Als provincie gaan we bij alle projecten soepel om met vertragingen en andere problemen die kunnen ontstaan door de coronacrisis.
- Als opdrachtgever zullen wij alle betalingen zo snel mogelijk doen, om de aannemers zo veel mogelijk tegemoet te komen. Ook aanbestedingen die lopen gaan gewoon door, maar ook daar wordt rekening gehouden met de gevolgen van de crisis.
- Omdat verwacht wordt dat veel Nederlanders hun vakantie in Nederland zullen doorbrengen komende zomer, wordt een toename verwacht van boten/waterrecreatie op de vaarwegen. Dit heeft gevolgen voor de bezetting en in het inwerken van nieuw bedieningspersoneel van bruggen en sluizen. Hiervoor zijn maatregelen (bijv. het gebruik van schotten, desinfecteringsmiddelen, gebruik van laserpennen) getroffen om het inwerken van nieuwe medewerkers binnen de kaders van de RIVM mogelijk te maken en een volledige bezetting van bedieningspersoneel te realiseren in de komende zomermaanden.

Maatregelen

Provincie Flevoland

- De provincie komt instellingen tegemoet als zij als gevolg van de coronacrisis de door de provincie gesubsidieerde activiteiten niet of deels kunnen uitvoeren. Deze algemene beleidslijn heeft betrekking op de Algemene Subsidieverordening Flevoland 2012 voor de jaarschijf 2020 en omvat het volgende:
 - De aan instellingen verleende subsidie voor 2020 wordt niet lager vastgesteld wanneer zij als gevolg van corona-maatregelen de gesubsidieerde activiteiten aantoonbaar niet of slechts deels kunnen uitvoeren en verplichtingen aantoonbaar niet of slechts gedeeltelijk kunnen nakomen;
 - Instellingen kunnen, wanneer zij melden dat zij door het coronavirus in het kader van de uitvoering van de subsidiebeschikking liquiditeitsproblemen hebben, 100 % bevoorschotting ontvangen.

Rijksoverheid

- De rijksoverheid heeft ook verschillende financiële noodmaatregelen getroffen om werkgevers en zelfstandigen te steunen: zie voor meer info <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/veelgestelde-vragen-per-onderwerp/financiele-regelingen>
- De huidige noodmaatregelen bieden voor een aantal sectoren onvoldoende ondersteuning. Dit betreft sectoren waarbij de productie door blijft gaan, maar afzet niet mogelijk is door beperkingen in de export of door onvoldoende afname door de tijdelijke sluiting van de horeca. Dit komt met name voor in de sierteelt, voedingstuinbouw en fritesaardappelen. Het kabinet komt daarom met een steunpakket van 650 miljoen euro voor land- en tuinbouwbedrijven die door de coronacrisis in de problemen zijn gekomen. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) voert de regelingen uit. Op dit moment worden de regelingen verder uitgewerkt. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-financiele-regelingen/overzicht-specifieke-regelingen-landbouw--tuinbouw--en-visserijsector>

Europese Unie

- De provincie volgt de ontwikkelingen in Brussel nauwgezet en beïnvloedt deze waar nodig met onze netwerken.

Overig

- VNO-NCW en MKB-Nederland hebben een zogenaamde coronacalculator gemaakt, waarmee berekend kan worden hoe coronamaatregelen een onderneming kunnen helpen: <https://www.coronacalculator.nl/>

Financiële perspectief

- Er zijn voor 2020 en de jaren erna veel onzekerheden met betrekking tot het financiële perspectief van de provincie, zowel ten aanzien van de inkomsten als de uitgaven. Waar deze hun oorzaak vinden in de Coronacrisis, worden ze hieronder vermeld.
- Bij de inkomsten gaat het om zaken als de accressen van het Provinciefonds (i.v.m. koppeling hiervan aan de rijksuitgaven), het aantal voertuigen voor de opcenten MRB als gevolg van de gewijzigde economische situatie en mogelijk lagere dividenden. Ten aanzien van het Provinciefonds is inmiddels de afspraak gemaakt dat de accressen voor 2020 en 2021 worden bevroren op het niveau van de meicirculaire 2020. Dit geeft voor de korte termijn enige zekerheid
- Bij de uitgaven spelen zowel hogere lasten voor additionele maatregelen die de provincie wil treffen om de effecten van de coronacrisis in Flevoland te beperken, als ook lagere of vertraagde lasten door stagnatie in werkzaamheden bij de provincie zelf of bij verstrekte opdrachten en subsidies aan derden.
- Voor maatregelen die op korte termijn nodig worden geacht is inmiddels op 27 mei 2020 op initiatief van Provinciale Staten een Coronanoodfonds van € 4 mln. gevormd. Voor maatregelen die in de volgende fasen nodig geacht worden zal ten tijde van de Najaarsnota een eerste financiële vertaling beschikbaar komen, waarbij tevens zal worden gezien welke budgettaire mogelijkheden de provincie reeds beschikbaar heeft of aanvullend kan genereren.
- Daarnaast kunnen de gedaalde beurskoersen van invloed zijn op bijvoorbeeld de waardering van het provinciaal Nazorgfonds gesloten stortplaatsen. Tevens is het denkbaar dat bij de aflossing van verstrekte leningen en participaties aan ondernemingen en deelnemingen nadelige effecten kunnen optreden. De toegenomen risico's en onzekerheden kunnen aanleiding zijn om ten tijde van de Najaarsnota met voorstellen te komen ter versterking van de weerstandscapaciteit van de provincie.
- In het overleg (BOFv) tussen Rijk, VNG, IPO en UvW heeft het Rijk aangegeven open te staan voor compensatie van de reële financiële schade die de decentrale overheden lijden vanwege de Coronacrisis. In IPO-verband heeft een inventarisatie van deze schade plaatsgevonden. Deze doet zich vooral voor op de beleidsterreinen Openbaar vervoer, Cultuur en Economie. Voor de compensatie van de schade in het Openbaar vervoer is

inmiddels met het Rijk een afspraak gemaakt; voor Cultuur zijn deze gesprekken nagenoeg afgerond. Uit de nadere uitwerking die nog moet plaatsvinden zal blijken wat exact de financiële gevolgen zullen zijn. Door deze afspraken worden de financiële nadelen voor de provincie verminderd.

- Vanwege de hiervoor genoemde onzekerheden met betrekking tot de (financiële) effecten van de Coronacrisis (en overige actuele ontwikkelingen, zoals de stikstofproblematiek en de woonopgave) zullen Provinciale Staten in een dit jaar uit te brengen Najaarsnota 2020 de inhoudelijke en budgettaire kaders bepalen voor de jaren 2021 en volgende. Daarin zullen ook andere strategische thema's een plaats krijgen. Ook zal in de Najaarsnota verantwoording worden afgelegd over de besteding van het Coronanoodfonds. Een en ander is nader uiteengezet in de Perspectievenbrief 2020-2024, waarmee Provinciale Staten op 24 juni 2020 in meerderheid mee hebben ingestemd.
- **Besteding Coronanoodfonds**
Zoals met Provinciale Staten is afgesproken wordt via de COVID-19 monitor inzicht gegeven in het beslag dat op het Coronanoodfonds is gelegd. Hieronder is de besluitvorming tot en met 30 juni 2020 opgenomen.

Zie ook de themapagina's [Economie](#), [Cultuur](#) en [Recreatie, Toerisme en Sport](#).

	Budget
Corona Noodfonds beschikbare middelen	€ 4.000
Genomen besluiten:	
Gastvrijheidssector Flevoland	€ 400
Bijdrage Flevolands scholingsfonds	€ 1.000
Afdekking Corona overbruggingslening Horizon	€ 375
Ondersteuning culturele infrastructuur	€ 965
Resterende middelen	€ 1.260

Bedragen x € 1.000

